23.03.2018 г. / 20:14:15

Вяра

Пета неделя на Великия пост - На преподобна Мария Египетска, за гордоста на двамата апостоли

Който иска между вас да бъде

големец, нека ви бъде слуга

(Марк. 10:43)

Благослови, отче!

Благочестиви слушатели, християни, малките деца, до като са глупави, щом поискат от майка си нещо вредно, не им го дава, а им казва, че то е вредно за тях. Така постъпил и Христос с Неговите апостоли, докато били непросветени от Светия Дух. Защото, като Му поискали светска слава, Той им казал, че не знаят какво искат, както разказва днешното свето Евангелие.

Евангелие от Марко, зачало 47

В онова време, Иисус като повика дванайсетте, Той почна да им говори, какво ще стане с Него: ето, възлизаме за Иерусалим, и Син Човеческий ще бъде предаден на първосвещениците и книжниците, и ще Го осъдят на смърт, и ще Го предадат на езичниците, и ще се поругаят над Него, и ще Го бичуват, и ще Го оплюят, и ще Го убият, и на третия ден ще възкръсне. Тогава се приближиха до Него Зеведеевите синове, Иаков и Иоан, и рекоха: Учителю, желаем да ни сториш, каквото поискаме. Той ги попита: какво искате да ви сторя? Те Му рекоха: дай ни да седнем при Тебе, един отдясно, а друг отляво, в славата Ти. Но Иисус им рече: не знаете, какво искате. Можете ли да пиете чашата, която Аз пия, и да се кръстите с кръщението, с което Аз се кръщавам? Те отговориха: можем. А Иисус им каза: чашата, която Аз пия, ще пиете, и с кръщението, с което Аз се кръщавам, ще се кръстите, но да дам да се седне Мене отдясно и отляво, не зависи от Мене, сядането е на ония, за които е приготвено. И десетте, като чуха, почнаха да негодуват за Иакова и Иоана. А Иисус, като ги повика, рече им: знаете, че ония, които се смятат за князе на народите, господаруват над тях, и велможите им властвуват върху тях. Но между вас няма да бъде тъй: който иска между вас да бъде големец, нека ви бъде слуга, и който иска между вас да бъде пръв, нека бъде на всички роб. Защото и Син Човеческий не дойде, за да Му служат, но да послужи и даде душата Си откуп за мнозина. (Марк. 10:32-45)

ТЪЛКУВАНИЕ

Чувате ли братя християни? След като се преобразил на Тавор планина, Христос слязъл от нея и изцерил бесноватия. От там отишъл в Капернаум, където поседял малко и отишъл в иудейските предели, и на тръгване от там за Иерусалим започнал да разказва на апостолите, какво предстояло да Му се случи, за да не се уплашат, щом видят страданията Му и да

не кажат, че не е знаел, че ще Го мъчат, а да разберат, че Той доброволно ще приеме всичко, за да избави човешкия род от дяволското мъчителство. Но когато Христос казал, че като Го убият и на третия ден ще възкръсне, апостолите помислили, че като възкръсне, ще се възцари в Иерусалим, за това Иоан и Иаков, които били Христови сродници по рода на Света Богородица, помолили Христа, като се възцари, да ги постави единия от дясната, а другия от лявата Си страна. Христос, като видял наивността им им рекъл: "*Не знаете, какво искате...*". Той е казал в Свещеното Писание "*Моето царство не е от тоя свят*". Иисус не е искал сред вярващите в Него да има гордост и затова казва още "*който иска между вас да бъде големец, нека ви бъде слуга, и който иска между вас да бъде пръв, нека бъде на всички роб*". А под чаша и кръщение Христос имал предвид тяхната смърт, тоест както Той пролял кръвта си за вярата и истината, така и те ще пролеят тяхната за Него, и че искането им да седнат от дясната и от лявата Му страна не е справедливо, защото е само за онези, които се мъчат и умират за правдата. Тук Христос нарича седене от дясната и от лявата Си страна голямата слава, която ще имат праведните в Небесното царство заради мъките си, които са изтърпели за правдата. Христос е дошъл за да послужи за спасението и избавлението на човеците, което и направи, защото Той и поучаваше, и бесове изгонваше, и болни изцери и мъртви възкреси, и на апостолите нозете уми, и най-накрая се предаде на смърт за мнозина, не за всички човеци, но за мнозина, защото Неговата смърт, не спаси всички, но само тези, които повярваха и изпълниха Неговите заповеди.

ПОУЧЕНИЕ

Възлюблени християни, днешното Евангелие ясно ни учи да имаме любов и смирение. Защото какво по-голямо смирение може да има от това да видим Самия Бог, Който е толкова

велик и силен, да умие нозете на Своите апостоли. Може ли да има по-голямо от това смирение и по-висока от тази любов? Сам Бог ни е показал пример, как да се обичаме и е казал: *„Възлюби Господа, Бога твоего,.. възлюби ближния си като себе си;“*. (Мат. 22:37-40). Вижте как Бог съединява любовта със смирението, като слънцето със светлината: защото едното без другото не може, ако побегне любовта, побягва и смирението, ако побегне смирението, побягва и любовта, защото, когато човек обича хората, каквото прави за себе си, това прави и за тях. Смиреният човек макар и да е благороден или богат, или владетел или учен, не гледа своето достойнство, но мисли, че е човек, както всички други, мисли, че е земя и пръст, смирява се и не иска хората да го славят и се старае да почита другите, но като изгубим смирението, тогава в нас се ражда гордост, която не ни оставя да мислим, че след смъртта всичко остава тук и ние си тръгваме голи, без нищо и ставаме пръст, което мнозина от нас не мислят, но казват: на мене се полага първенство, защото съм образован. Когато между нас има такава гордост, тогава виждаме богатите скръбни, защото сиромасите не ги почитат, виждаме учените гневливи, защото не им се покланят, виждаме постоянните лошотии на гордостта, а любовта остава толкова далече, колкото небето от земята.

Християни! Отворете сега очите на ума си и вижте Христа, нашия Спасител, Който остави толкова голяма небесна слава и се смири, за да ни научи на смирение, и каза: *„и се поучете от Мене, понеже съм кротък и смирен по сърце“* (Мат.11:29). Смирението Му наистина превъзхожда не само човешкия, но и ангелския ум. Защото, помислете сами – Бог, Който сътвори целия свят, да стане човек, да плаче, като дете, във Витлеемската пещера, да се просълзи над Лазар, като истински приятел, да почива край самарянския кладенец, като уморен, да жали за Иерусалим, като милостив, да спи в

кораба, като човек, да Го влачат от съд на съд, като разбойник, да Го хулят, да Го бият, да Го заплюват и да Го умъртвят на кръст, като смъртен. И може ли да има по-голямо смирение от това? На истина не може.

Такава любов е имал някога Авраам, който хранел много странници, и им слугувал, и когато се молел на Бога, казвал: *„аз, който съм прах и пепел“* (Бит.16:27). А щом човекът е прах и пепел, защо прах да се гордее над прах и пепел над пепел? Не чувате ли Павел, който казва, че не е достоен да се нарече апостол, понеже гонел християните? (1 Кор. 15:9) Виждате ли голямото смирение? О милостиви Боже! Дай на всеки грешник смирението да каже, че не е достоен да се нарече християнин, понеже е престъпник на Твоя закон. О любов и смирение, о велики добродетели, блазе на сърцата, които ви притежават, защото, когато имаме тези добродетели по между си, тогава от нас побягват лъжа, сквернословие и всяка неправда, тогава няма кавга и убийство, нито вражда, нито злина, тогава подчинените радостно слугуват и се покоряват на господарите си, а господарите се грижат за подчинените и се трудят за тяхното добруване, тогава виждаме в градовете мир, по улиците – истина, в човеците – целомъдрие, в съдилищата – правосъдие, в църквите – благоговение, сред хората – радост, по земята – рай, земята – небе, човеците – ангели, защото смирението издига човека до небето и го прославя далеч, а без любов и смирение, човек е нищо. Тези две добродетели са две златни криле, с които след смъртния час литваме на небето и влизаме в онази безкрайна радост с помощта на нашия Господ Иисус Христос, Комуто слава във вечните векове, Амин.

Житие на преподобната наша майка Мария Египетска (522 г.)

“Царева тайна да пазиш е добро, а Божиите дела да разгласяш е похвално”. - Така казал архангел Рафаил на Товит при чудното му изцеряване от слепотата. Наистина страшно и пагубно е да не опазиш тайната на царя; но да премълчиш преславните Божии дела - това е голяма загуба за душата. И аз - казва свети Софроний, който е записал житието на преподобната Мария Египетска, - като си спомням за нещастието, заплашващо слугата, закопал в земята дадения му от Бога талант, боя се да укрия в мълчание Божествените дела и не мога да не разкажа светата повест, достигнала до мен. И да не си помисли някой - продължава свети Софроний, - че съм се осмелил да пиша неистини, ако у него се породи съмнение в това чудно събитие: за светостта не подобава да се лъже. Ако пък се намерят и такива хора, които, като прочетат написаното, поразени от дивното събитие, не му повярват, то нека Господ бъде милостив към тях, защото те, съдейки по немощта на човешката природа, смятат, че са невъзможни чудесните дела, които се извършват със светите хора. Но трябва вече да започнем разказа за славното събитие, станало по наше време.

Свети преподобни Зосима. Фрагмент от стара българска стенопис, област Македония

В един от Палестинските манастири живеел старец, украсен с благочестив живот и реч разумна, от ранна възраст утвърден в монашеския подвиг. Името на стареца било Зосима. (Да не помисли някой, че това е Зосима еретикът, макар че са с еднакви имена: единият си е заслужил лоша слава, отчужден от църквата, а другият е праведен и затова - прославен.) Зосима бил преминал всички степени на постническия подвиг и спазвал всички правила, предадени от най-великите монаси. И като извършвал всичко това, той никога не преставал да се поучава с Божественото слово: и на лягане, и на ставане от сън, и вкусвайки храна (ако може да се нарече храна малкото, което хапвал), той постоянно и неспирно пеел божествени песнопения и търсел поука в божествените книги. Бил доведен в манастира още като младенец и доблестно се подвизавал в постничество до 53-ата си година. Но тогава започнала да го смущава мисълта, че е достигнал пълно съвършенство и вече няма нужда от никакви наставления. “Надали - мислел си той - има на земята монах, който би могъл да ме поучи и да ми покаже пример за постничество, който аз да не съм преминал. Дали ще се намери сред пустинята човек, който да ме превъзхожда?”

Когато старецът размишлявал така, му се явил Ангел и казал:

- Зосима! Ти усърдно се подвизава според човешките си сили и доблестно премина постническия подвиг. Но никой от човеците не може да рече за себе си, че е постигнал съвършенството. Има подвизи, неизвестни за тебе, и много по-трудни от тези, които ти си извършил. За да разбереш колко

много други пътища водят към спасението, напусни своята страна, както най-великият от патриарсите, Авраам, и иди в манастира край река Иордан.

Като се подчинил на това напътствие, Зосима излязъл от манастира, в който се подвизавал от детската си възраст, отправил се към река Иордан и пристигнал в манастира, накъдето Божият глас го насочил.

Зосима бутнал с ръка манастирската порта и се натъкнал на монаха вратар; разказал му за себе си и монахът известил игумена, а той наредил да повикат пристигналия старец при него. Зосима се представил, като направил обичайния монашески поклон с молитва.

- Откъде си, брате - запитал го игуменът, - и защо си дошъл при нас, бедните старци?

Зосима отвърнал:

- Откъде идвам, няма нужда да говорим, а съм дошъл, отче, да търся душевна полза за себе си, тъй като чух за вас много чудни и похвални неща, чрез които душата може да достигне до Бога.

- Братко - отвърнал на това игуменът, - единствено Бог може да изцели душевните ни немощи. Нека Той насочи и теб, и нас по Своите пътища, за полза на душите; а човек човека не може да поправи, ако всеки сам не вниква постоянно в себе си, и непрестанно, с Божията помощ, не извършва подвизи. Но след като Христовата любов те е подбудила да посетиш нас, нищите старци, остани, щом за това си дошъл. Добрият пастир, Който даде душата Си за нашето спасение, да прати върху всички ни благодатта на Светия Дух.

След тези думи Зосима се поклонил на игумена и като изпросил от него молитви и благословение, останал в

манастира. Тук той видял старци, просияли с добри дела и благочестие, които с пламенно сърце служели на Господа с непрестанно пеене, всенощна молитва и постоянен труд. На устата им винаги имало псалми, празна дума от тях не можело да чуеш, те нищичко не знаели за придобиването на временни блага и за житейските грижи. Имали един непрестанен стремеж - да умъртвяват плътта си. Главна и постоянна тяхна храна било словото Божие, а тялото те хранели с хляб и вода, доколкото позволявала на всеки един любовта му към Бога. Гледайки това, Зосима се поучавал и се подготвял за предстоящия си подвиг.

Доста време изминало, дошли и дните на Светия Велик пост. Вратите на този манастир били постоянно заключени; отваряли ги само ако някой трябвало да излезе по манастирски дела. Местността била пустинна и тук миряни не само че не идвали, но дори не знаели за съществуването на тази обител. Манастирът имал и един обичай, заради който именно Бог довел Зосима тук. - В първата неделя от Великия пост на Литургията всички се причастявали с Пречистите Тяло и Кръв Господни и вкусвали по мъничко постна храна; после се събирали в църквата и след усърдна, коленопреклонна молитва, старците един друг се прощавали. Всеки изпросвал с поклон от игумена благословение за подвига на предстоящото му пътешествие. След това отваряли манастирските порти и пеейки псалома: “Господ е моя светлина и мое спасение; от кого ще се боя? Господ е крепост на моя живот, от кого ще се плаша?”, монасите излизали в пустинята и прекосявали река Иордан. В манастира оставали само един-двама старци, не за охрана на имуществото - там нямало какво да се открадне, - но за да не остава църквата без Богослужение. Всеки взимал със себе си малко храна, колкото можел и искал, според телесните си потребности: един - малко хляб, друг - смокини, някой - фурми или намокрена във вода

пшеница. Някои нищо не взимали освен своето тяло и рубището отгоре му, а когато гладът ги принудел, хранели се с тревите, растящи из пустинята.

Преминавайки Иордан, всички се пръсвали надалеч в различни посоки и никой не знаел как пости другият и как се подвизава. Ако някой видел, че насреща му идва монах, свървал в друга посока и продължавал да живее в самота и постоянна молитва, като по някое време вкусвал съвсем малко храна. Тъй монасите прекарвали целия Велик пост и се връщали в манастира за неделята преди Възкресение Христово, когато Църквата с разлистени клонки тържествено чества празника Вайя. И никой от братята не питал другите кой как е прекарал времето в пустинята и с какво се е занимавал; съвестта била единственият свидетел на всеки от тях. Такъв бил уставът на манастира край река Иордан.

Зосима, според този обичай, също преминал река Иордан, като взел поради телесната си немощ мъничко храна и дрехата, която носел постоянно. Скитайки се из пустинята, извършвал своя молитвен подвиг и доколкото можел, се въздържал от храна. Спял малко, там, където го застигнела нощта, заспивал закратко, седнал на земята, а рано сутрин се събуждал и продължавал подвига си. Все повече и повече му се искало да навлезе във вътрешността на пустинята и там да намери някой подвижник, който би могъл да го поучи.

Веднъж, след двадесетдневен път, като се поспрял, обърнат на изток, започнал да пее шести час с обичайните молитви. По време на подвига си той на всеки час спирал да върви и се молел. Не щеш ли, изведнъж видял от дясната си страна като че сянка от човешко тяло. Изплашен, мислейки, че това е бесовско привидение, започнал да се кръсти. Когато преминал страхът му и завършил молитвата си, той се обърнал на юг и видял обгорял до черно от слънцето гол човек, с бели като

къделя коси, които стигали до шията му. Зосима затичал в тази посока с голяма радост: през последните дни той не бил виждал не само човек, но и животно. Когато онзи отдалече видял, че Зосима се приближава към него, побързал да побегне към вътрешността на пустинята. Но Зосима, сякаш забравил старостта си и умората от пътя, се спуснал да догони беглеца. Онзи бързо се отдалечавал, но Зосима тичал по-бързо и когато го настигнал дотолкова, че можели да се чуват един друг, завикал към него през сълзи:

- Защо бягаш от мене, грешния старец, рабе на Истинския Бог, заради Когото си се заселил в пустинята? Почакай ме, немощния и недостойния, заради надеждата, че ще получиш възнаграждение за подвига си! Спри, помоли се, и заради Христа Бога, Който от никого не се гнуси, ме благослови!

Тъй викал през сълзи Зосима. Междувременно стигнали до една падина, която била като русло на пресъхнала река. Беглецът се устремил в обратна посока, а Зосима, изтощен и без сили да тича повече, усилил молбите си и спрял. Тогава онзи, който бягал, най-сетне също спрял и казал така:

- Авва Зосима! Прости ми, заради Бога, че не мога да застана пред теб! Аз съм жена, и както виждаш, съм гола и нищо не прикрива голотата ми. Но ако ти искаш да предадеш на мене, грешната, своите молитви и благословение, хвърли ми някоя от дрехите си, за да се покрия, и тогава ще се обърна към тебе за молитва.

Страх и ужас обзели Зосима, когато чул името си от устата на тази, която никога не го е виждала, и нищо не е чувала за него. “Ако не беше прозорлива - помислил си, - тя не би ме назовала по име”.

Бързо изпълнил желанието ѝ, свалил от себе си вехтата съдрана дреха и обърнат гърбом я хвърлил. Като взела

дрехата, тя се препасала и колкото било възможно, прикрила голотата си. След туй се обърнала към Зосима със следните думи:

- Защо, авва Зосима, ти пожела да видиш мен, грешната жена? Искаш да чуеш нещо и да се поучиш от мене, затова ли не се полени да изминеш трудния път?

Но Зосима се бил хвърлил на земята, просейки благословение от нея. Тя също паднала на земята и тъй двамата лежали, просейки един от друг благословение; една дума само се чувала: “Благослови!”. След доста време жената казала на стареца:

- Авва Зосима, ти трябва да благословиш и да се помолиш, защото си облечен в иерейски сан и от много години предстоиш в светия олтар и извършваш Божествените Тайнства.

Тези думи хвърлили стареца в още по-голям страх. Облян в сълзи, задъхан от вълнение, той казал:

- Духоносна майко! Ти си се доближила до Бога, умъртвявайки телесната немощ. Божият дар е проявен у теб повече, отколкото у другите: ти никога не си ме виждала, а ме нарече по име и знаеш, че имам сан на свещеник. По-добре ти ме благослови, за Бога, и ми предай светата си молитва!

Трогната от настойчивостта на стареца, тя го благословила с тези думи:

- Благословен Бог, Който иска да се спасят човешките души!

Зосима отвърнал “Амин!” и двамата станали от земята. Тогава тя запитала:

- Човече Божий, защо поиска да посетиш мен, оголената, лишената от всякакви добродетели? Благодатта на Светия Дух

те е довела, та да извършиш в свое време нужното за мене в земния живот. Кажи ми, отче, как живеят християните, царят и светите църкви?

- По твоите свети молитви - отвърнал Зосима - Бог е дарувал траен мир на Църквата. Но отстъпи пред молбата на недостойния старец и се помоли на Господа за целия свят и за мен, грешния, та скитането ми из пустинята да не остане безплодно.

- По-скоро на теб, авва Зосима - казала тя, - подобава да се молиш за мен и за всички, защото имаш свещенически сан, и за това си призван. Но поради дълга на послушанието аз ще изпълня твоята воля.

С тези думи тя се обърнала на изток; като възвела нагоре очи и вдигнала ръце, започнала да се моли, но така тихо, че Зосима не чувал и не разбирал думите на молитвата. Трепетен, стоял свел глава мълчаливо. “Нека Бог ми е свидетел - разказвал сетне той, - че след някое време, като повдигнах очи, видях я издигната на лакът от земята; тя стоеше във въздуха и се молеше.” Зосима се разтреперал от страх, хвърлил се със сълзи на земята и само мълвял: “Господи, помилуй!”.

Но сега пък го смутила мисълта, дали това не е дух и дали не е привидение, което се преструва, че се моли на Бога. Но светицата, като повдигнала стареца от земята, рекла:

- Защо, Зосима, те смущават мисли за привидения, защо си мислиш, че аз съм дух, който се преструва, че се моли? Умолявам те, блажени отче, бъди уверен, че аз съм жена грешница, очистена само от светото кръщение; не, аз не съм дух, а земя, прах и пепел - плът, а не дух.

При тези думи тя осенила със знака на кръста челото, очите,

устата, гърдите си и продължила:

- Да ни избави Бог от лукавия и от мрежите му, защото голяма борба е повел срещу ни.

Чувайки тези думи, старецът паднал в нозете и през сълзи възкликнал:

- В Името на нашия Господ Иисус Христос, истинския Бог, Роден от Дева, заради Когото ти, голата, си умъртвила свойта плът, заклевам те, нищо не скривай от мене, разкажи ми всичко за твоя живот и аз ще прославя Божието величие. Заради Бога, разкажи ми всичко, и не заради хвалбата, а за да получа наставление аз, грешният и недостойният. Вярвам в моя Бог, заради Когото и ти живееш, че се отправих в тази пустиня именно за да прослави Бог твоите дела: ние не можем да се противопоставим на Божиите пътища. Ако Богу не беше угодно твоите подвизи да станат известни, Той не би те открил и на мене, а мен не би подкрепил за такъв далечен път през пустинята.

Дълго я убеждавал Зосима с много още други думи, а тя, като го повдигнала, рекла:

- Прости ми, свети отче, срамувам се да ти разкажа своя позорен живот. Но след като видя голото ми тяло, ще разголя пред теб и душата си, и ти ще видиш колко срам и позор има в нея. Ще се разкрия, както каза ти, без да се хваля: с какво ли да се похваля аз, която бях избран съсъд на дявола! Но ако започна да ти разправям своя живот, ти ще избягаш от мен като от змия; слухът ти няма да издържи повестта на моето разпътство. Обаче аз ще ти разкажа, без да скривам нищо. Само те моля, като узнаеш живота ми, не забравяй да се молиш за мене, та да получа милост в съдния ден.

Старецът с неудържими сълзи я молел да му разкаже своя

живот и тя започнала да разказва така:

- Аз, свети отче, съм родена в Египет. Бях на 12 години и родителите ми бяха още живи, когато отхвърлих тяхната любов и се отправих към Александрия. Как погубих девическата си чистота и започнах неудържимо, ненаситно да се предавам на любодеяние, за това без срам не мога и да си помисля, камо ли да го опиша подробно. Ще ти разкажа само накратко, за да разбереш за моята неудържима похот. Седемнадесет години, и повече дори, аз вършех блудство с всеки срещнат и не заради подаръци или пари, защото си бях наумила, че даром повече ще идват при мене, за да удовлетворяват моята похот. Не мисли, че бях богата и затова не взимах - не, аз живеех в нищета, често гладна предях вълна, но непрестанно бях обхваната от желанието все повече и повече да потъвам в тинята на блудството: за мен животът се състоеше в това. Веднъж, по време на жътва видях, че много мъже - и египтяни, и либийци - отиват към морето. Попитах първия срещнат: “Къде отиват тези хора?” - Той ми отвърна, че отиват в Иерусалим за предстоящия не след дълго празник Въздвижение на Светия и Животворящ Кръст Господен. На моя въпрос, дали ще ме вземат със себе си, той каза, че ако имам пари и храна, никой няма да ме спре. Аз рекох: “Не, братко, нямам нито пари, нито храна, но все пак ще тръгна в някой кораб с тях, а те ще ме прехранят - ще им плащам със своето тяло.” Аз затова исках да тръгна на път - прости ми, отче мой, - защото около мен щеше да има много хора, готови за похот... Казвах ти, отче Зосима, да не ме принуждаваш да ти разказвам за моя позор. Бог е свидетел, страхувам се, понеже оскверняват с думите си въздуха.

Оросявайки земята със сълзи, Зосима възкликнал:

- Говори, майко моя, говори! Продължавай своята толкова поучителна за мене повест!

- Онзи юноша - продължила тя, - като чу моите безсрамни думи, се засмя и отмина. А пък аз захвърлих хурката, която държах в ръце, и забързах към морето. Като огледах пътешествениците, забелязах на брега десетина човека; те бяха млади и ми се сториха подходящи за моите желания. Другите вече се бяха качили на кораба. Безсрамно, по навик, се приближих към младежите и казах: “Вземете ме със себе си, може да ви потрябвам!” При тези думи, виждайки безсрамието ми, те се засмяха, взеха ме със себе си на кораба и отплувахме. Как да ти разкажа, човече Божий, какво стана сетне? Кой слух, кой език може да понесе разказа за позорните дела, които извърших на кораба по време на пътуването? Аз ги увличах в грях дори против волята им и няма срамни дела, на които да не ги научих. Повярвай, отче, ужасявам се как можа морето да понесе този разврат, как не се разтвори, та да ме погълне жива в ада, след като съблазних толкова много души! Но мисля, че Бог очакваше моето покаяние, понеже Той не иска смъртта на грешника, а дълготърпеливо очаква обръщането му.

Така пристигнах в Иерусалим и през всички дни до празника постъпвах както преди, даже и по-зле. Не се задоволявах с юношите, които бяха с мен на кораба, но подтиквах към блуд и местните жители, и странниците. Най-сетне дойде и празникът Въздвижение на Светия Кръст, а аз, както и преди, тръгнах на лов за младежи. Като видях, че рано сутринта всички един след друг бързат към църквата, отправих се натам, влязох с другите в притвора и когато настъпи часът на светото Въздвижение на Честния Кръст Господен, понечих, заедно с народа, да проникна и аз в църквата. Колкото и да се опитвах да се вмъкна, народът ме отстраняваше. Накрая, с много труд и аз, окаяната, се приближих до църковните двери. Всички безпрепятствено влизаха вътре, а мен Божествената сила не ме допускаше. Отново се опитах да вляза, но отново

бях отстранена - останах сама в притвора. Като си мислех, че това е поради моята женска слабост, аз се смесих с друга тълпа, но старанията ми оставаха напразни. Грешните ми нозе се докосваха до прага - църквата приемаше всички, единствено мене, окаяната, не ме допускаше. Поставена сякаш нарочно, като многобройна стража войници, незнайната сила ме задържаше и ето че аз отново се оказвах в притвора. Тъй напрягах усилия три, четири пъти, но без успех. От изнемога повече не можех да се смесвам с тълпата влизащи, цялото тяло ме болеше от блъскане и мачкане. Отчаяна, посрамена, аз се отдръпнах и застанах в ъгъла на притвора. Когато се опомних, помислих си: каква ли е причината, която не ми позволява да видя Животворящото Дърво на Господния Кръст? Светлината на спасителния разум, Божията истина, която просвещава душевния взор, докосна сърцето ми и аз съзрях, че мерзостта на моите дела не ми позволява да вляза в църквата. Тогава заплаках горко, ридаейки, се биех в гърдите и въздишах от дън душа.

Така стоях в притвора и плачех. Като повдигнах очи, видях горе на стената иконата на Пресвета Богородица и като обърнах към нея телесните и душевните си очи, възкликнах:

- О, Владичице Дево, Която си родила Бога в плът! Знам, дълбоко съзнавам, че не е чест и похвала за теб туй, че аз, нечистата и скверната, се взирам в лика ти, Приснодево, чиста телом и по душа. Справедливо е твоята девствена чистота да се гнуси и да ме ненавижда мене, блудницата. Но чувала съм, че Роденият от тебе Бог затова и се е въплътил, да призове към покаяние грешниците. Ела при мене, изоставената от всички, и помогни ми! Повели да се отвори и за мене входът на църквата, дай ми да зърна Светото Дърво, на което с плът е бил разпънат Роденият от тебе, пролял Светата Своя Кръв, за да избави грешните и мене. Повели, Владичице, и за мен, недостойната, да се отворят дверите на църквата, та да се

поклоня на Божествения Кръст! Бъди ми вярна поръчителка пред твоя Син, та да не оскверняват повече своето тяло с мръсно блудство, но като зърна Кръстното Дърво, да се отрека от света и съблазните му и да отида там, където ти ме поведеш, застъпнице за моето спасение.

Тъй казах. Поободрена от вярата и убедена в милосърдието на света Богородица, аз, сякаш подтикната от някого, станах от мястото, където се молех, и се смесих с тълпата, която влизаше в църквата. Сега вече не ме блъскаха и никой не ми попречи да се доближа до църковните двери. Страх и ужас ме обзе, цялата треперех. Като достигнах дверите, преди затворени за мене, без труд влязох вътре, в светата църква, и се удостоих да видя Животворящото Дърво, проумях Божиите тайни и разбрах, че Бог не отхвърля каещите се. Припаднах на земята, поклоних се на Светия Кръст и с трепет го целунах. След това излязох и пак отидох при иконата на моята Застъпница - Света Богородица; като преклоних колене пред нейния свят лик, така се помолих:

- О, Вечноблажена Дево, Владичице Богородице! Ти не се погнуси от молитвата ми и прояви към мен голямото си човеколюбие. Аз видях Господнята слава, аз, блудницата, недостойна да я зърна! Слава на Бога, Който заради теб приема покаянието на грешните! Това е всичко, което аз, грешницата, мога да си помисля и да изкажа с думи. Сега, Владичице, е вече време да изпълня обещаното, когато те призовавах за поръчителка. Напътствай ме според твоята воля и научи ме как да довърша спасението си по пътя на покаянието.

Тогава чух, като че отдалече, глас:

- Ако преминеш през река Иордан, ще намериш за себе си пълно успокоение.

Изслушах тези думи с вярата, че са казани за мен, и през сълзи възкликнах към иконата на Света Богородица:

- Владичице, Владичице Богородице, не ме изоставяй!

Така излязох от църковния притвор и тръгнах бързо напред. По пътя някой ми даде три монети с думите:

- Вземи, майко.

Аз приех монетите, купих с тях три хляба и попитах продавача къде е пътят към река Иордан. Като разбрах коя врата води в тази посока, тръгнах забързана, проливайки сълзи. Тъй прекарах целия ден в път, питайки тези, които срещах, и в третия час на деня, в който се удостоих да зърна Светия Кръст Христов, вече по залез слънце, стигнах до църквата на свети Иоан Предтеча край река Иордан. Помолих се там, после слязох до реката и умих лицето и ръцете си във водите на тази свята река. Върнах се в църквата и се причастих с Пречистите и Животворящи Христови Тайни. След това изядох половината от единия хляб, пийнах вода от Иордан и заспах на земята. Рано сутринта, като намерих малка лодчица, аз се прехвърлих на другия бряг и отново се обърнах към своята ръководителка Богородица с молитва да ме насочи накъдето бъде угодно на нея. Тъй се установих в пустинята, където до ден-днешен се скитам, очаквайки Бог да ми даде спасение от душевните и телесните страдания.

Зосима попитал:

- А колко години, майко, изминаха, откакто ти се засели в тази пустиня?

- Мисля - отвърнала тя, - че изминаха 47 години, откакто напуснах Светия град.

- А с какво - запитал Зосима, - с какво се хранеше?

- Като преминах Иордан - казала светицата, - имах два хляба и половина; те изсъхнаха, станаха като каменни и няколко години вкусвах по малко от тях.

- Как можа да преживееш благополучно толкова време, без да те смути никаква съблазън?

- Страхувам се да отговоря на въпроса ти, отче Зосима. Ако започна да си припомням бедите, претърпени от помислите, които ме измъчваха, боя се да не би отново да ме овладеят.

- Не пропускай нищо от твоя разказ - казал Зосима, - затова и те питам, за да разбера всички подробности от живота ти.

Тогава тя казала:

- Повярвай ми, отче Зосима, 17 години преживях сред тази пустиня в борба със своите безумни страсти, като с диви зверове. Когато се наканех да хапна нещо, сещах се за месата и виното, които ядях в Египет; искаше ми се да пийна от любимото си вино. В света много вино пиех, а тук нямаше и вода; изнемогвах от жажда и страшно се измъчвах. Понякога у мен се появяваше желание да пея блудните песни, с които бях свикнала, и това много ме смущаваше. Тогава започвах да проливам сълзи, биех се в гърдите и си припомнях обещанията, които бях дала, когато тръгнах към пустинята. Заставах мислено пред иконата на своята поръчителка, Пресвета Богородица, и с плач я умолявах да прогони от мен мислите, които смущаваха душата ми. Дълго плачех така и силно се биех в гърдите, докато накрая една чудна светлина ме обливаше и аз се успокоявах от вълнението. Как да ти призная, отче, за блудните желания, които ме обземаха? Прости ми, отче. Огънят на страстта пламваше в мен и ме изгаряше, подтиквайки ме към похот. Когато ме налиташе тази съблазън, аз се хвърлях на земята, обляна в сълзи, като си представях, че пред мен стои самата моя Застъпница, осъжда

престъплението ми и ме заплашва с тежки мъки. Дни и нощи не ставах от земята, докато не ме озареше онази светлина, за да прогони мислите, които ме смущаваха. Тогава въздигах очи към своята поръчителка, като горещо я молех да ми помогне в моето страдание сред пустинята, и наистина получавах помощ и ръководство в покаянието. Така прекарах 17 години в постоянни мъки. А оттогава и досега Света Богородица във всичко ми помага и ме ръководи.

Зосима попитал:

- Нима нямаше нужда от храна и от дрехи?

Светицата отвърнала:

- Като свършиха хлябовете, 17 години се хранех с растения; дрехите, които бяха на мен, когато преминах река Иордан, изтляха от старост и аз много пострадах, изнемогвайки лете от жега, зиме от студ. Много пъти падах без дъх на земята и дълго лежах така, измъчвана от безброй телесни и душевни несгоди. Но оттогава до ден-днешен Божията сила във всичко е преобразила моята грешна душа и смиреното ми тяло, та аз само си припомням предишните лишения, като намирам за себе си неизчерпаема храна в надеждата за спасение: храня се и се завивам с всесилното Божие слово, защото “не само с хляб ще живее човек”! А като нямат дрехи, в скалите ще се скрият, свалилите от себе си покривалата на греха.

Като чул, че светицата споменава думи на Свещеното Писание - от Моисей, пророците и Псалтира, Зосима я попитал дали е изучавала псалмите и другите книги.

- Не си мисли - отвърнала му тя с усмивка, - че след като преминах река Иордан, съм виждала някой друг човек освен тебе: даже звяр не се е мяркал, нито някое животно. И никога не съм се учила на книга, и никога, от ничии уста не съм

чувала да се четат псалми, но “словото Божие е живо и действено” и учи на разум човеците. Заклевам те във Въплътеното Божие Слово: моли се за мене, блудницата.

Така казала тя. Старецът се хвърлил в краката със сълзи и възкликнал:

- Благословен Бог, Който върши безброй велики и страшни, дивни и славни дела! Благословен Бог, Който ми показа как награждава Той онези, които Му се боят! Наистина Ти, Господи, не изоставяш устремените към Тебе!

Светицата не допуснала старецът да се поклони, а казала:

- Заклевам те, отче свети, в Иисус Христос, Бога, нашия Спасител, на никого не разказвай това, което чу от мене, докато Бог не ме вземе от земята. А сега - иди си с миром. След една година отново ще ме видиш, ако Божията благодат ни съхрани. Но направи, за Бога, това, за което ще те помоля: през поста догодина не преминавай през Иордан, както вие правите обикновено в манастира.

Почудил се Зосима, че тя споменава манастирския устав и нищичко не успял да промълви, освен:

- Слава на Бога, Който награждава любещите Го!

- Та ти, свети отче - продължила тя, - остани си в манастира, както аз ти казвам, защото дори и да поискаш, няма да можеш да излезеш. А на Свети Велики Четвъртък, в деня на Тайната Христова Вечеря, вземи в свят, подобаващ за това съсъд, Животворящите Тяло и Кръв и ела край селището на брега на Иордан и там ме почакай, за да се причастя с Животворящите Дарове. Защото, откакто преди да премина Иордан се причастих в църквата на свети Иоан Предтеча, до ден-днешен не съм вкусвала Светите Дарове и сега от все сърце жадувам. Ти не забравяй моята молба, но непременно донеси

Животворящите Божествени Тайни в същия оня час, когато Господ е направил учениците Си причастници на Своята Божествена Вечеря. А на авва Иоан, игумена на манастира, където ти живееш, кажи: “Огледай себе си и братята, много неща трябва да поправите”. - Но не му го казвай сега, а когато Бог те научи.

След тези думи тя отново изпросила молитвите на стареца и се отдалечила навътре в пустинята. Зосима, като се поклонил до земята и целунал за слава Божия мястото, където били стъпките, тръгнал обратно, хвалейки и благославяйки Христа, нашия Бог. Прекосил пустинята и достигнал манастира в деня, когато там обикновено се завръщали братята. За онова, което бил видял, си замълчал, понеже не смеел да разказва, но в душата си молел Бога да му даде отново случай да зърне скъпото лице на подвижницата. С болка гледал как дълго се точи годината и му се искало времето да премине като един ден.

Когато дошла първата неделя на Великия пост, всички братя, според обичая на манастирския устав, след като се помолили, с пеене излезли в пустинята. Само Зосима, тежко болен, бил принуден да остане в обителта. Тогава си спомнил той думите на преподобната: “Дори и да поискаш, ще ти бъде невъзможно да излезеш”. Зосима скоро се поправил от болестта и останал в манастира. А когато братята се върнали и наближил денят на Тайната Вечеря, старецът направил всичко така, както му било поръчано: поставил в малка чаша Пречистите Тяло и Кръв на Христа, нашия Бог, и след това, като взел в кошничка няколко сушени смокини и фурми и малко накисната във вода пшеница, късно вечерта излязъл от обителта и седнал на брега на Иордан, очаквайки да дойде преподобната. Светицата дълго не идвала, но Зосима не свеждал очи и неуморно се взирал към пустинята, очаквайки да види онова, което тъй силно желаел. “Може би съм

недостоен - мислел си старецът - да дойде тя при мен, или пък вече е идвала, и като не ме е намерила, се е върнала обратно". От тези мисли той се просълзил, въздъхнал и като вдигнал очи към небето, започнал да се моли:

- Не ме лишавай, Владико, да зърна отново лицето, което ме удостои да видя! Нека да не си тръгна оттука посрамен, под бремето на греховете, които ме изобличават.

Подир това пък друга мисъл го смутила: "Тя дори и да стигне до Иордан, няма лодка, как ще премине, за да дойде при мен, недостойния? Уви, аз, грешният, с право съм лишен от щастието да я видя!".

Така си мислел старецът, а преподобната вече приближавала реката. Като я видял, Зосима с радост станал и благодарил на Бога. Все още го измъчвала мисълта, че тя не ще може да премине през река Иордан, когато видял как светицата, озарена от светлината на луната, прекръстила реката, стъпила от брега във водата и тръгнала по нея като по твърда земя. Виждайки това, удивеният Зосима понечил да се поклони, но светицата, която още вървяла по водата, му забранила, като възкликнала:

- Какво правиш! Та ти си свещеник и носиш Божествените Тайни!

Старецът я послушал, а преподобната излязла на брега и го помолила за благословение. Обхванат от ужас, поради чудото, което видял, той възкликнал:

- Наистина изпълнява Бог обещанието Си, че Нему ще се уподобят очистилите себе си според своите сили! Слава на Тебе, Христе Боже Наш, Който ми показа чрез Своята рабиня колко далеч съм аз от съвършенството!

След това светицата помолила да прочетат Символа на

вярата и Господнята молитва.

След молитвата се причастила с Пречистите и Животворящи Христови Тайни и по монашеския обичай целунала стареца, след което въздъхнала и произнесла със сълзи:

- Сега отпускаш Твоята рабиня, Владико, според думата Си, с миром, защото видяха очите ми Твоето спасение.

Обръщайки се към Зосима, светицата рекла:

- Умолявам те, отче, не отказвай да изпълниш още едно мое желание: сега си оиди в манастира, а другата година ела при онзи поток, където преди беседва с мен. Ела, заради Бога, и отново ще ме видиш. Тъй иска Бог.

- Ако би било възможно - отвърнал старецът, - аз бих се радвал винаги да следвам подир тебе и да гледам твоето светло лице. Но моля те, изпълни и моето, на стареца, желание: вкуси малко от храната, която съм ти донесъл. И той показал какво носи в кошничката. Светицата докоснала с крайчетата на пръстите си пшеницата, взела три зърна и като ги поднесла към устата си, рекла:

- Това е достатъчно: благодатта на духовната храна, която пази душата неосквернена, ще ме насити. Отново те моля, отче свети, моли се за мене на Господа, като споменаваш моето нещастие.

Старецът се поклонил до земята и изпросил нейните молитви за църквата, за царете и за него самия. След това се простил с нея, ридаейки, защото не смеел повече да я задържа. Дори и да искал, нямал сили да я спре. Светицата отново осенила със знака на Кръста Иордан и както преди преминала като по сухо през реката. А старецът се завърнал в обителта, изпълнен с радост и страх; упреквал се само, че не е узнал името на преподобната, но се надявал на другата година

да го разбере.

Още една година изминала. Зосима отново тръгнал през пустинята, изпълнявайки манастирския обичай, и се насочил забързан към мястото на чудесното видение. Той прекосил цялата пустиня, разпознал по някои признаци търсеното място, и започнал внимателно да се оглежда на всички страни, като опитен ловец, който търси богат улов. Но като не виждал никой да се приближава към него, облян в сълзи, вдигнал очи към небето и започнал да се моли:

- Господи, покажи ми Твоето съкровище, което си скрил в пустинята, покажи ми светата праведница, този ангел в плът, с когото целият свят не е достоен да се сравни!

Докато изрече тази молитва, старецът стигнал мястото на потока и съзрял на източния бряг преподобната - тя лежала мъртва. Ръцете и' били скръстени както подобава, лицето - обърнато към изгряващото слънце. Той дотичал до нея, и като паднал при нозете и', благоговейно ги целунал и оросил със сълзи. Зосима дълго плакал, а после, след като прочел установените за погребение псалми и молитви, се замислил дали може да погребе тялото на преподобната, дали на нея това ще и' бъде угодно. Тогава видял до главата на блажената следния надпис, нарисуван на земята:

“Погреби, авва Зосима, тялото на смирената Мария на това място, отдай праха на прахта. Моли Бога за мен, представилата се през месец фармутий по египетски, а по римски април, в първия ден, в нощта на спасителните Страсти Христови, след причастяването с Божествените Тайни”.

Като прочел надписа, старецът най-напред си помислил кой ли е могъл да го изрисува: светицата - както самата тя му била казала - не умеела да пише. Зарадван, че е узнал името на преподобната, той разбрал, че след като я причастил на брега

на Иордан, тя за един час е достигнала до мястото на своята кончина, до което той достигал с мъка за двадесетина дни път, и веднага е предала душата си на Бога.

- Сега - рекъл си Зосима - ще трябва да изпълня заповедта на светицата, но как ли аз, горкият, ще изкопая яма, без никакво оръдие в ръцете си?

Видял захвърлено в пустинята парче дърво, взел го и започнал да копае. Сухата земя не се поддавала на усилията на стареца, той се обливал в пот, но не можел нищо да направи. Изведнъж, като повдигнал очи, съзрял огромен лъв, който стоял до тялото на преподобната и ѝ ближел краката . Старецът се ужасил при вида на звяра, като си спомнил и думите на светицата, че никога не е виждала зверове. Той се прекръстил, за да се увери, че силата на починалата светица ще го запази. Лъвът започнал тихо да се приближава към стареца и нежно, като че с любов, го гледал. Тогава Зосима рекъл на звяра:

- Великата подвижница ми е заповядала да погреба тялото, но аз съм стар и не мога да изкопая гроба. Нямам и с какво да копая, а обителта е далече, не мога лесно да донеса нещо оттам. Изкопай с ноктите си гроба, а аз ще погреба тялото на преподобната.

Лъвът сякаш разбрал думите му и с предните си лапи изкопал яма, достатъчна за погребение. Старецът отново облял със сълзи нозете на преподобната, просейки нейните молитви за целия свят, и покрил тялото с пръст. Светицата била почти гола - старата, изпокъсана одежда, която Зосима хвърлил при първата им среща, едва прикривала тялото... След това и двамата се отдалечили: лъвът, кротък като агне - навътре в пустинята, а Зосима - към своята обител, благославяйки и прославяйки Христа, нашия Бог.

Като се върнал в манастира, без да скрива нищо от онова, което видял и чул, разказал на всички монаси за преподобната Мария. Всички се удивили от Божието величие и решили със страх, вяра и любов да почитат паметта на преподобната и да празнуват деня на нейното преставяне.

Игуменът Иоан, както казала на авва Зосима преподобната Мария, намерил някои неизправности в манастира и с Божията помощ ги отстранил. А свети Зосима след дълъг, почти стогодишен живот, завършил своето земно съществуване и преминал във вечния живот, при Бога. Неговия разказ за преподобната Мария монасите от този манастир предавали устно един на друг, за общо поучение, но не са записали подвизите на светицата.

“А пък аз - допълва свети Софроний, - като чух разказа, записах го. Не зная, може би и някой друг, по-добре осведомен, вече да е записал житието на преподобната, но аз, доколкото можах, записах всичко, излагайки самата истина. Бог, Който върши дивни чудеса и щедро обдарява онези, които се обръщат към Него с вяра, да награди всички, които потърсят за себе си поука в тази повест - и тези, които я слушат, и тези, които четат, и проявилите усърдие да я препишат - и да им даде участта на блажената Мария заедно с всички, които някога са Му угодили с благочестивите си мисли и трудове.”

Да въздадем и ние слава Богу, на Вечния Цар, а Той да ни даде Своята милост в Деня на съда, заради Иисуса Христа, нашият Господ, Комуто подобава слава, чест и поклонение, с Отца и Пресветия и Животворящ Дух, сега и винаги и през всички времена. Амин.

Тропарь, глас 8:

В тебе, мати, известно спасеся еже по образу: приимши бо

крест, последовала еси Христу, и деющи учила еси презирати убо плоть, преходит бо: прилежати же о души, вещи безсмертней, темже и со ангелы срадуется, преподобная Марие, дух твой.

(При тебе, майко, спасението по този начин се извърши: Като прие кръста, си последвала Христа, и с делата си ни учиш да презираме плътта, понеже е преходна, грижейки се за безсмъртната душа. Затова заедно с ангелите се радва, преподобна Марийо, духът ти.)

Кондак, глас 4:

Греха мглы избежавши, покаяния светом озаривши твое сердце славная, пришла еси ко Христу: сего всенепорочную и святую матерь молитвенницу милостивную принесла еси. Отонудуже и прегрешений обрела еси оставление, и со ангелы присно срадуешися..

(Отбягвайки мъглата на греха, озарила сърцето си със светлината на покаянието, славна, ти си дошла при Христа. Принесла си Му за милостива молитвеница Неговата всенепорочна и свята Майка. Затова, намерила прошка на прегрешенията си, завинаги се радваш с ангелите.)

{{_LINK1_}}

buditeli.info © 2017